
RINGERIKE
KOMMUNE

Kommunedelplan for naturmangfold

Bente Elsrud Anfinnsen, enhetsleder klima og miljø
Orientering i HMA 12. mai 2025

Tidligere politiske vedtak om kommunedelplan for naturmangfold

- Planstrategi 2020-2023: vedtatt at det skulle utarbeides en temaplan for naturmangfold, grøntområder og friluftsliv.
  - Senere besluttet delt opp i flere delplaner
- Planstrategi 2024-2027: Kommunedelplan for naturmangfold vedtatt utarbeidet ila 2024-2025
- Oppstart av planarbeidet og forslag til planprogram ble behandlet i formannskapetets strategi og plan 17.04.2024 sak 17/24. Planprogram vedtatt sendt på høring og offentlig ettersyn
- Planprogram ble fastsatt i kommunestyret 05.09.2024 sak 120/24.
- 1. gangsbehandling med vedtak om å sende planforslaget på høring og offentlig ettersyn i Formannskapetets strategi og plan 16. okt. 2024 i sak 41/24

Framdriftsplan kommunedelplan naturmangfold

Aktivitet / oppgave	2023				2024				2025
	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	1. kv	2. kv	3. kv	4. kv	Vår 2025
Innvilget søknad om tilskudd									
Arbeid med forberedelser og kunnskapsgrunnlag for planen (inkl. naturtypekartlegging)									
Oppstart styringsgruppe og prosjektgruppe									
Politisk sak – oppstart og forslag til planprogram									
Høring og offentlig ettersyn – oppstart og planprogram									
Politisk sak – fastsette planprogram									
Innspill fra eksterne ressurspersoner									
Utredninger og utarbeide planforslag									
Politisk sak 1. gangsbehandling									
Høring og offentlig ettersyn (6 uker)									
Behandling av uttalelser og evt. endringer i planforslag									
Politisk sak – vedtak av plan									
Avslutning av prosjektet/rapportering									

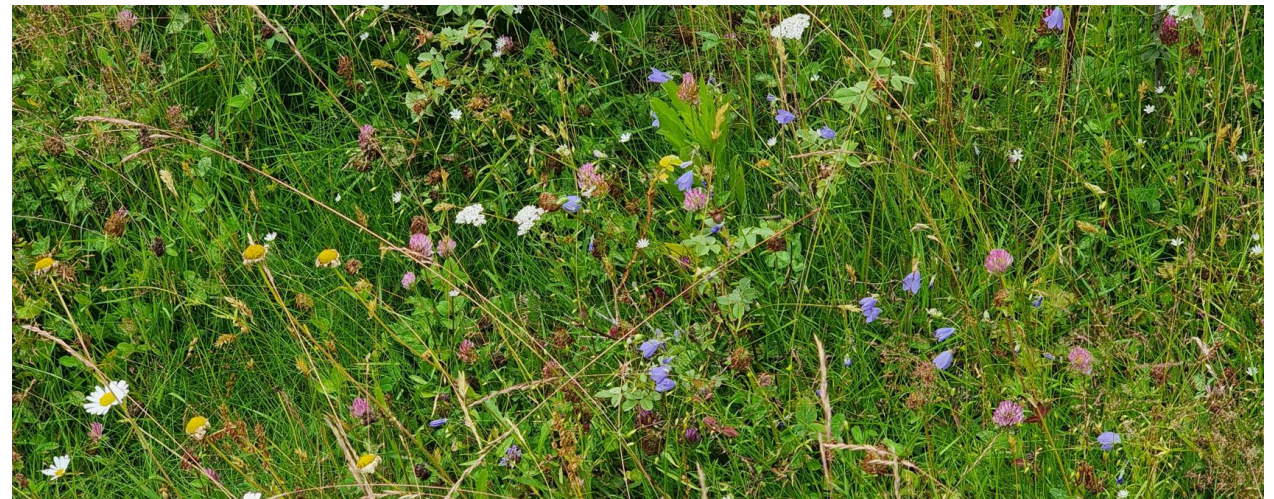
- Grå ruter markerer politiske milepæler
- **Hovedutvalget for miljø- og arealforvaltning (HMA)** får saker som omhandler kommunedelplan for naturmangfold til behandling, og innstiller til formannskapet.
- **Formannskapet:** fatter vedtak om å sende forslag til planprogram og planforslag på høring og offentlig ettersyn. Ved sluttbehandling av planen gir formannskapet innstilling til endelig vedtak i kommunestyret.
- **Kommunestyret:** fastsette planprogrammet og vedta kommunedelplan for naturmangfold.

Ti uttalelser mottatt:

- Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
- Buskerud fylkeskommune
- Naturvernforbundet i Hole og Ringerike
- Naturvernforbundet i Oslo og Akershus
- Norges vassdrags- og energidirektorat
- Den Norske Turistforening
- Skiforeningen
- Norderhov Sognselskap
- Ringerike Skogeierlag
- Treklyngen Industripark AS.

Mange nyttige innspill!
Ivaretatt gjennom en rekke foreslåtte endringer.

Beitemark. Foto: Thorstein Paulsen, Kinn gård i Tyrstrand

De største endringene i planen som følge av høringsinnspill

- Lagt til ny tiltaksgruppe med seks nye tiltak som skal koordineres med Handlingsplan for vannområde Tyrifjorden
- Endret tidsperspektiv fra 2025-2030 til 2025-2036
- Hva skogbruksnæringen gjør for å ivareta naturmangfold omtales i større grad.
- Økt fokuset på arter og naturtyper som kommunen har spesielt stort ansvar for.
- Vedlagt Rundskriv T-2/16 som beskriver hvilke naturverdier som kan gi grunnlag for innsigelse fra Statsforvalteren ved arealbruksendringer

Dragehode. Foto: Jan Sørensen, Nordby i Ringerike. Lisens CC BY 4.0

Kapittel 2: anbefalte tiltak

- Tiltak som bør gjennomføres i planperioden 2025-2036
- Valgt på bakgrunn av funn og vurderinger i faktakapitlene

Kapittel 3-6: Faktadel

- Oversikt over kjente naturverdier i Ringerike
- Hva vi mangler av kunnskap
- Hvilke påvirkningsfaktorer som har positive og negative effekter på naturverdiene

Tiltaksgruppe 1 og 2: Kunnskapsgrunnlag

- 1. Styrke det generelle kunnskapsgrunnlaget
→ beslutningsgrunnlag og forutsigbarhet i arealplanlegging og andre myndighetsoppgaver:**
  - Supplere naturtypekartlegging – hatt god start gjennom tilskudd i 2023, 2024 og 2025
  - Styrke også artskartlegging, oversikt rik sandfuruskog, viltkart, viktig sammenhengende grøntarealer mm.
- 2. Beslutningsgrunnlag for prioritering og gjennomføring av tiltak:**
  - Kartlegging fremmede arter
  - Skjøtselsbehov og hensyn i naturvernområder
  - Tilstand truede arter
  - Arealer med restaureringspotensiale, f.eks. tidligere drenerte myrer
  - Påvirkning fra friluftsliv og behov tiltak
  - ++

Myrflangre (sterkt truet). Foto: Mika Tomta, Ultvedtjern. Lisens BY NC 4.0.

Tiltaksgruppe 3: Styrket vurdering av naturmangfold i arealplanlegging og andre myndighetsoppgaver

- Beslutningsgrunnlag om samlede virkninger → bruke areal- og naturregnskap og –analyser
- Veie hensynet til truede og sårbare naturtyper og arter tungt i arealplanlegging → både ved vurdering av nye områder og tilbakeføring
- Tilstrekkelig kunnskap om naturmangfold før vedtak → ifm. kommuneplanens arealdel og før 1.gangsbehandling av reguleringsplaner.
- Forebygge at naturverdier går tapt før myndighetsprosesser er avklart og ha gode rutiner for ulovlighetsoppfølging.
- Rutiner og sjekklister: kart og databaser, hvordan vurdering hensyn til naturmangfold.

Sandfiol (sårbar). Foto: Gunvor Bollingmo, Åsa.
Lisens CC BY 4.0

Tiltaksgruppe 4-7

- 4. Tiltak på kommunal eiendom**, bl.a. bekjempe fremmede arter, skjøtsel, blomsterenger, flaggermus-, svale-, eller tårnseilerkasser i samarbeid med skoler mm.
- 5. Tiltak på andre arealer med spesielle naturverdier**, bl.a. fremmede arter, restaurering, skjøtsel, redusere negativ påvirkning mm.
- 6. Informasjon, holdningsarbeid og veiledning**: info om hensyn fugleliv, fremmede arter, oppfordre politikere til befaring i saker om utbygging av natur, informere grunneiere om tilskuddsordninger og frivillig vern, generell info om Ringerikes store naturverdier mm.
- 7. Naturmangfold knytta til vann**: info fremmede arter ferskvann, fiskeforvaltning inkl. storørret, jobbe for å oppnå mål om vannmiljø i vannforskriften, ivareta ferskvannsnatur i plansaker, kantsoner mm.

Fiolet greinkøllesopp (sårbar). Gunvor Bollingmo, Hvalsmoen. Lisens CC BY 4.0.

Hvorfor bry seg om naturmangfold?

Ivaretagelse av naturmangfold er viktig for kommunens omdømme

- Spesielt når natur er en del av kommunens identitet...

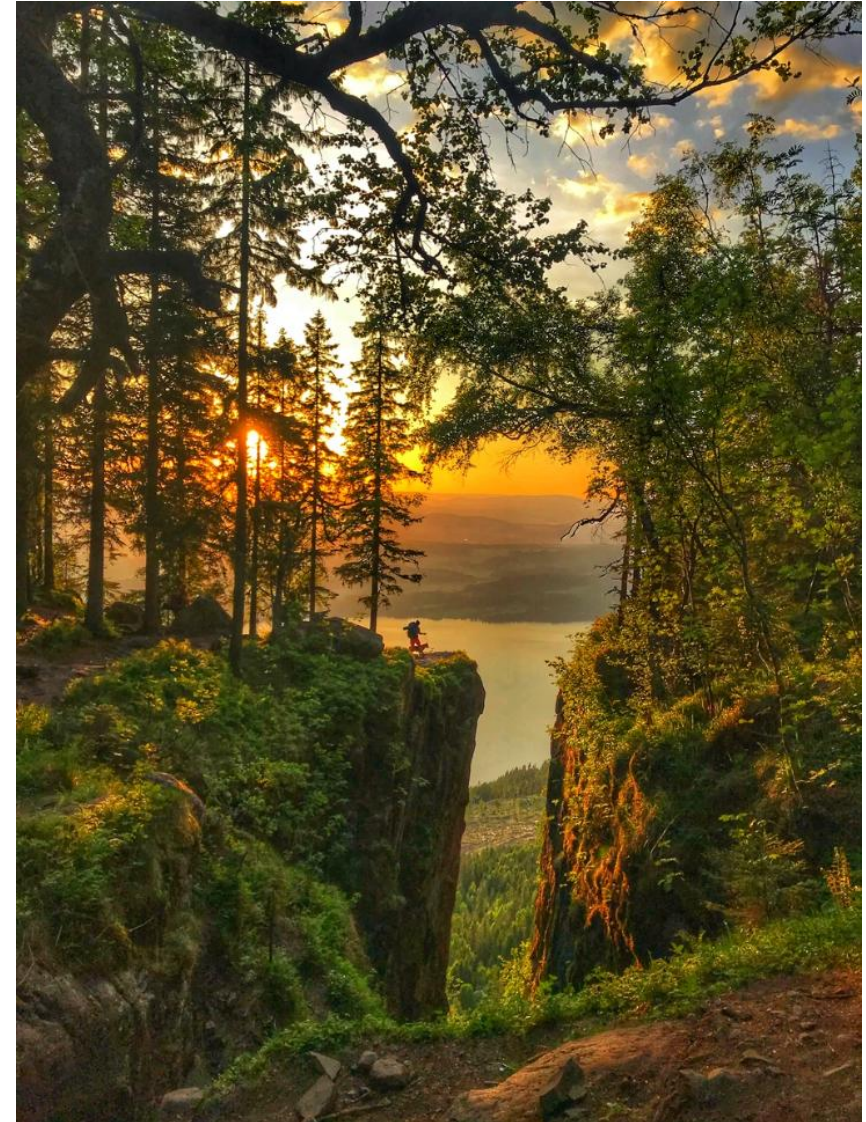
Nærmest det meste - tett på by, kultur og natur

Naturmangfold er viktig for alle dimensjoner bærekraft

Et ivaretatt naturmangfold gir oss en nisjefordel i konkurransen om nye innbyggere

- Flere bryr seg om naturmangfold og bærekraft enn før
- Blant kommunene innen pendleavstand til Oslo har ingen like variert og mangfoldig natur som oss

Mørkgonga i kveldslys. Foto: Kristin Skjerven. Lisens CC BY-NC-SA 3.0

De færreste kommuner i *Norge* har like variert og mangfoldig natur som oss

- Flere arter og naturtyper vi har et nasjonalt og internasjonalt ansvar for å ivareta

De færreste kommuner i *Norge* har like variert og mangfoldig natur som oss

- Flere arter og naturtyper vi har et nasjonalt og internasjonalt ansvar for å ivareta

Dragehodeglansbille. Foto: Hallvard Elven, Naturhistorisk museum (NHM, UiO)

Den største populasjonen av Dragehodeglansbille (sterkt truet) hittil kjent i verden er ved Ultvedt gård

De færreste kommuner i *Norge* har like variert og mangfoldig natur som oss

- Flere arter og naturtyper vi har et nasjonalt og internasjonalt ansvar for å ivareta

Storsporet flammekjuka. Foto: Tom Hellig Hofton, Lisens CC BY 3.0

Norges største populasjon av storsporet flammekjuka (sterkt truet) er ved Katnosa i Ringerike.

Én av Europas mest sjeldne og truede sopparter.

De færreste kommuner i *Norge* har like variert og mangfoldig natur som oss

- Flere arter og naturtyper vi har et nasjonalt og internasjonalt ansvar for å ivareta

Reliktjordbie. Foto: Frode Ødegaard, Busund. Lisens CC BY 3.0.

Reliktjordbie (kritisk truet): I Norge kun funnet ved Busund i Ringerike. En av Skandinavias sjeldneste bier.

De færreste kommuner i *Norge* har like variert og mangfoldig natur som oss

- Flere arter og naturtyper vi har et nasjonalt og internasjonalt ansvar for å ivareta

Bittergrønn. Jan Sørensen, Prestmoen. Lisens CC BY 4.0.

Svartgubbe. Terje Spolén Nilsen, Prestmoen. Lisens CC BY 4.0

Brun sandjeger. Arne Mæhlen, Prestmoen grustak. Lisens CC BY 4.0.

Noen av artene på Prestmoen: Bittergrønn (sterkt truet), svartgubbe (sterkt truet) og brun sandjeger (sårbar)

... og mange flere ...

Kommunedelplanen for naturmangfold anbefaler tiltak som bør gjennomføres i 2025-2036, og skal gi tydeligere retning i kommunens arbeid med å ivareta naturmangfold.

- Tiltakene er i stor grad oppfølging av tidligere vedtatte mål i kommuneplanens samfunnsdel og nasjonale føringer.
- Hva som gjennomføres det enkelte år vil prioriteres i de årlige handlingsplaner og budsjett.
- Flere av tiltakene skal finansieres gjennom tilskuddsordninger.
- Mange av tiltakene er allerede igangsatt 😊

Takk for oppmerksomheten!
Spørsmål?

RINGERIKE
nærmest det meste

RINGERIKE
KOMMUNE